

Okienko pre záhradkárov

Mesiace a práca v záhrade

Keď žijeme na vidieku, určite ste si všimli, že niektorým záhradkárom sa podarí všetko, na čo položia ruku. Náhoda? Určite nie. Jednoducho sa riadia "múdrosťami o Mesiaci", ktoré im odovzdali predchádzajúce generácie a do záhrad navyše prenášajú skúsenosti zozbierané na poliach a v záhradách.

Keď poznáte nejakého staručkého hospodára, opýtajte sa ho, podľa akých pravidiel obrábal svoju pôdu, istotne vám nepovie termíny sadenia a zberu úrody podľa obyčajného kalendára. Pravdepodobne spomenie spln, nov, ubúdajúci a pribúdajúci Mesiac. Tieto zákonitosti sú známe už tisíce rokov. Dedili sa z generácie na generáciu - ako neoddeliteľná súčasť vedomostí o úspešnom obrábaní pôdy. Naše storočia na mnohé z nich zabudlo. Vysmieva sa im, považuje ich za poveru, zavrholo ich. Chýbali predsa vedecké dôkazy. No tie nemáme ani dnes. Jestvujú iba skúsenosti zariadených "mesačných záhradkárov".

Mesiac obehne okolo Zeme za 27 dní, 7 hodín, 43 minút a 12 sekúnd - Zemi trvá púť okolo Slnka celý rok - a prechádza dvanástimi znameniami zvieratníka. Sú to Baran, Býk, Blíženci, Rak, Lev, Panna, Váhy, Škorpión, Strelec, Kozorožec, Vodnár a Ryby. Starí astrológovia priradili dvanásť znamení štyroch živlom - ohňu, zemi, vode a vzduchu -, a tak zostavili akýsi druh "určenia o temperamente":

- Baran, Lev a Strelec sú znamená ohňa = cholerický, ohnivý temperament.

- Býk, Panna a Kozorožec sú znamená zeme = melancholický, domáci založený temperament.

- Blíženci, Váhy a Vodnár sú znamená vzduchu = sangvinický, vzletný a ľahký temperament.

- Rak, Škorpión a Ryby sú znamená vody = flegmatický.

Keď Mesiac vstúpi napríklad do oblasti vplyvu Rýb, aktivuje zodpovedajúci živl - teda vodu. Priaznivé podmienky budú na vysádzanie, ošetrovanie a zber listových plodín.

- Nov: Zaiste viete, že Mesiac je k Slnku obrátený vždy len jednou stranou, opačná je ponorená do večnej tmy, lebo na ňu nedopadajú slnečné lúče. Počas svojej skoro 28 dní trvajúcej obežnej púte Mesiac z nášho pohľadu zaujme miesto presne medzi Zemou a Slnkom - je k nám obrátený odvrátenou, tmavou stranou, čiže ho nevidíme. V staroveku preto hovorili novu "mŕtvym mesiacom". V deň novu sa zem opäť "nadychne" a začne intenzívne prijímať. Keď vtedy ošetríte choré rastliny, stromy a kríky, môžete rátať s tým, že čoskoro sa uzdravia a spevnejú.

- Pribúdajúci Mesiac: Už niekoľko hodín po nove sa na oblohe opäť objavia úzky kosák. Asi za šesť dní narastie do polkruhu, za 13 dní ho vidíme v

celej jeho kráse. Ošetrovanie v tomto období rastlín prospieva, ale nikdy by ste nemali hnojiť.

- Spln: Senzibilní ľudia trpnu pre príchodom noci, keď je Mesiac v splne. Vtedy sa nepokojne prehadzujú na posteli, policajti majú pohotovosť, lebo dochádza k väčšiemu počtu nehôd, ... Dni po splne sú priaznivé pre zber liečivých bylín, stromy a kríky by ste však nemali orezávať. Táto poloha Mesiaca je ideálna pre hnojenie.

- Ubúdajúci Mesiac: Teraz je všetko, čo má pôsobiť v zemi, intenzívnejšie. Keď ste nestihli pohnojiť v čase splnu. Koreňová zelenina, ktorú vysejete či zasadíte v tejto fáze sa krásne rozrastá.

Okrem týchto známych fáz ešte jestvujú takzvaný stúpajúci a klesajúci Mesiac. Mnohí si ich mylia s pribúdajúcim a ubúdajúcim Mesiacom. Lenže jedno s druhým nemá nič spoločné. Pojmy stúpajúci a klesajúci Mesiac označujú zmenu polohy Mesiaca od najnižšieho bodu k najvyššiemu (stúpajúci) a naopak (klesajúci). Možno to porovnať k Slnku, ktoré do letného slnovratu ustavične stúpa nad horizont, do zimného slnovratu kulminačný bod klesá. Slnko na to potrebuje celý rok. Mesiacu stačí mesiac. Znamená zvieratníka pre stúpajúci Mesiac sú Strelec, Kozorožec,

vé záhony rozdrvené vaječné škrupiny, okolo zeleninových hriadok kávovú usadeninu.

3. Odrezky: Výborne rastú a spevnejú ak ich získate pri ubúdajúcom Mesiaci a v znamení Panny.

4. Mladé rastlinky: Rastliny majú na koreňoch jemné chlčky, pri vysádzaní a presádzaní sa poškodia. Mesačná rada - Vysádzajte v podvečer a nikdy v znamení Vodnára. Vtedy by sa rastlina určite neujala.

5. Čas zberu úrody: Poznáme priaznivý čas pre vysádzanie (= klesajúci Mesiac) aj pre zber úrody. Keď ovocie a zeleninu zbierate v období stúpajúceho Mesiaca, čiže medzi znamením Strelca a Blížencov. Ostatnú dlhšie čerstvé a chrumkavé.

6. Skladovanie: Uskladňovať a zarávať ovocie a zeleninu by ste mali v čase stúpajúceho Mesiaca.

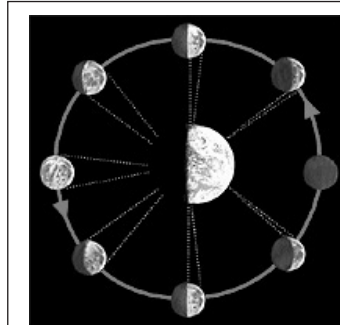
7. Bylinky: Bylinky na sušenie pre zimné obdobie zbierajte pri klesajúcom Mesiaci.

Dni plodov

• V dňoch plodov Mesiac práve prechádza znameniami Baran, Lev alebo Strelec.

• Mesiac v týchto dňoch prejavuje sily, ktoré v rastlinnej ríši pôsobia najmä na plody.

• Preto v čase dorastajúceho Mesiaca sú tieto dni vhodné na siatie, sa-

Fázy mesiaca

Zverokruh

Vodnár, Ryby, Baran a Býk, pre klesajúci Blíženci, Rak, Len, Panna, Váhy a Škorpión. Keď Mesiac prechádza cez klesajúce znamená, je priaznivý čas na sadenie. Grafický symbol pre najvyššiu polohu Mesiaca, čiže začiatok klesania, je polmesiac s rožkami smerujúcimi dole; najnižšiu polohu a začiatok stúpania predstavuje polmesiac s rožkami hore.

Priaznivé obdobia Mesiaca

1. Kompost: Na zakladanie kompostu sú najpriaznivejšie dni v znamení Panny. Nikdy nedávajte do kompostu choré alebo škodcami napadnuté časti rastlín - treba ich spáliť.

2. Slimáky: Tieto večné hladoše zbierajte v znamení Škorpióna. Keď Mesiac dorastá, rozhodte na kvetino-

denie či presádzanie rastlín, ktoré majú plody nad zemou.

• V čase ubúdajúceho Mesiaca je zasa ideálny čas na sadenie, presádzanie, siatie plodín, ktoré nesú svoje plody v podzemnej časti.

• V dňoch plodov je ideálne konzumovať v našej strave práve rastliny, ovocie a zeleninu s plodmi.

• Ovocie vhodné na konzumáciu: ananás, banány, bobuľové ovocie, broskyne, jablká, hrušky, kiwi, melóny, ostatné kôstkoviny, citrusy, jahody

• Zelenina a strukoviny vhodné na konzumáciu: avokádo, cuketa, čakanka, cibuľa, cesnak, tekvica, kaleráb, baklažán, paradajky, olivy, papriky, uhorky, fazuľka, bôb, cícer, šošovica, fazuľa, hrach, sója.

• Vhodné je pitie štiav z plodov rastlín a ovocia, bylenných čajov z plodov, najmä bobuľových - ako ríbezle, borievky, jahody, maliny, šípky a pod.

Dni listov

• V dňoch listov Mesiac práve prechádza znameniami Raka, Škorpióna, alebo Rýb.

• Mesiac v týchto dňoch prejavuje sily, ktoré v rastlinnej ríši pôsobia najmä na listnaté časti.

• Preto v čase dorastajúceho Mesiaca sú tieto dni vhodné na siatie, sadenie či presádzanie či hnojenie (okrem dní Škorpióna) listnatých rastlín, u ktorých chceme dosiahnuť čo najväčší rast listov (napríklad hlávkový šalát a pod.)

• V dňoch listov je vhodné zaradiť do našej stravy čo najviac listovej a stonkovej zeleniny a bylenných.

• Zo zeleniny sú vhodné najmä: cibuľka, fenikel, pór, šalát, kapusta, ostatná listová zelenina, mangold, špenát, ale aj huby. A okrem toho pri príprave každého jedla nezabudnime na čerstvé bylinky, bylenné, bylenné...

• Vhodné sú aj bylenné čaje a liečivá z vňate rastlín.

Dni koreňov

• V dňoch koreňov Mesiac práve prechádza znameniami Býka, Panny alebo Kozorožca.

• Mesiac v týchto dňoch prejavuje sily, ktoré v rastlinnej ríši mimoriadne priaznivo pôsobia najmä na korene.

• V dňoch koreňov je preto vhodné hnojiť rastliny, u ktorých chceme podporiť tvorbu koreňov.

• Do stravy počas týchto dní zaradíme najmä koreňovú zeleninu: zeler, repu, mrkvu, petržlen, paštrnák, cesnak, cibuľu, zemiaky, huby, chren, pór, reďkev, reďkvičky, topinambury ale aj zázvorový koreň, búrské orechy a pod.

• Vhodné sú bylenné čaje a liečivá z koreňov -púpavový koreň, zázvorový koreň, žeň-šeň a pod.

Dni kvetov

• V dňoch kvetov Mesiac prechádza znameniami Blížencov, Váhy a lebo Vodnára.

• Sily Mesiaca sa prejavujú v rastlinnej ríši najmä na pozitívnom vplyve na kvetenstvo.

• V dňoch kvetov je preto vhodné hnojiť rastliny, u ktorých chceme podporiť vytváranie kvetov.

• Zo zeleniny je vhodné počas dní kvetov zaradiť najmä artičoky, avokádo, brokolicu, tekvicu, ružičkový kel, karfiol, malé paradajky, ale aj šalát. Vhodné je sušené ovocie, kvetový med, a bylenné čaje z okvetných listkov.

Spracovala Anna Podhradská
Zdroj: Záhradníčime s Mesiacom